

РОЛЬ ЕТИКИ В РЕГУЛЯЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ СУЧАСНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ.

Ковальова О. М., М'ясоєдов В.В. Харківський національний медичний університет,
Харків, Україна, prokov@gmail.com

В сучасну епоху відбуваються високотехнологічні перетворення в сфері біології та медицини, що трансформуються в реальну та дієву продуктивну силу суспільства. Ми є свідками досягнень, які мають історичні витоки ще з давніх часів, але завдяки удосконаленню наукових методологій досягли надзвичайної висоти, що впливає як на спосіб життя самої людини, так і на стан біосфери в цілому. Серед технологій, які змінили наше уявлення про всесвіт слід відзначити – відкриття подвійної спіралі ДНК, втручання в геном живих істот, створення трансгенних організмів, нанотехнології, ксенотрансплантологія, допоміжні репродуктивні технології, клонування, створення «химер» за допомогою клітин різних тварин, дослідження на ембріонах, революційне відкриття системи CRISPR/Cas9, синтетична біологія, штучний інтелект та інші.

Проте глобальний парадокс еволюції полягає в тому, що наукові знання не тільки підвищують наш рівень життя, створюють продукти цивілізації, надають можливість змінювати буття на користь людини, але й мають ризики, створюють моральні проблеми, тому цілком логічно, що з'явився термін – «дослідження подвійного використання, що викликають занепокоєння». Пояснення цієї концепції слід розглядати в етичній площині, дотриманні балансу між досягненнями сучасних технологій та можливими небажаними побічними ефектами.

Оптимальною стратегією, яка захищає біосферу від негативних наслідків перебудови сутності людини, є створення, удосконалення та дотримання етичних, правових та законодавчих норм та правил, специфічних для кожного регіону та країни. Необхідно в подальшому продовжувати єднання представників світової прогресивної спільноти з метою вирішення актуальних питань наукових досліджень та практичної діяльності в галузі біології та медицини.